

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. In quo consistat objectiva beatitudo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

finis 5. de civit. c. 1. *rerum omnium optandarum cumulatam plenitudinem.* Formalis Angel. Doct. hic a. 1. *Bonum totaliter quietans & satians appetitum.*

Dividitur beatitudo sic accepta primò in naturalem, quam in statu Naturæ puræ, vel integræ solis naturæ viribus homo potest consequi; & in supernaturalem, ad quem non nisi per supernaturalia auxilia evchitur, de qua nobis sermo. Secundò in essentialem & accidentalem, quarum illa occupatur in summo Bono per se primò & essentialiter; iatiivo; ista verò in bonis & objectis inferioribus & accessoriis, ut humanitate Christi, gloria corporis &c. Tertiò in formalem & objectivam, quæ simul sumptæ beatitudinem adquatè constituunt. Formalis est operatio, quæ assequimur summum Bonum, quod totaliter explet, & satiat appetitum. Nunc primò de beatitudine objectiva, tum de formali, ejusque proprietatibus, tandem de accidentali inquiramus. Unde fit

ARTICULUS I.

De Objectiva beatitudine hominis.

SUMMARI A.

1. Fides docet, beatitudinem hominis consistere in bono increato.
2. Status questionis.
3. Existencia, attributa, & substantie relative intrinsicè pertinent ad constitutionem objecti beatifici.
4. Visa essentia parit connaturale desiderium videndi necessaria adjuncta.
5. Disparitas inter existentiam coloris respectu oculi, & existentia Divina assentia respectu visionis beatificæ.
6. Alia est in Deo ratio primi principii, & finis ultimi.
7. Ut relationes pertineant ad objectum beatificum, sufficit, quòd sint termini intrinseci Divina essentia.
8. Absoluta sunt priora relationis sola virtuali prioritate a quo.
9. Beatitudo non dicit perfectionem secundum omnia sibi intrinsicè.
10. An sit per impossibile DEUS non esset Trinus, nihilominus foret objectum beatificum?
11. Prioritas originis in DEO non impedit simultaneam cognitionem.
12. Quomodo Pater æternus habeat à se ipso beatitudinem?
13. Sola Divina essentia est objectum formale visionis, ut est cognitio, non ut est beatificæ.

§. I.

In quo consistat objectiva beatitudo?

Certum est ex S. Script. Hominis objectivam beatitudinem consistere in solo bono increato. Ita Psal. 16. dicitur. *Satiabor, cum apparuerit gloria tua.* Pl. 12. *Quid mihi est in celo, & a te quid volui super terram?* Unde eleganter D. August. 1. de Mor. Eccl. c. 8. *Bonorum summa DEUS nobis est, DEUS est nobis summum Bonum &c.*

Ratio est. In illo solo bono consistit objectiva beatitudo, quod solum potest satiare rationalem appetitum: sed solum bonum increatum Divina Essentia potest satiare hominis rationalem appetitum: ergò Minor probatur primò. Solus ultimus finis potest ultimò explere, & satiare appetitum, quia quidquid propter aliud appetitur, non ultimò satiat appetitum: sed solum bonum increatum est hominis finis ultimus; sicut est primum principium ipsius: ergò. Secundò potentia respiciens bonum universale, non satiat aliquo ob-

jecto mutilato & particulari, sed intellectus & voluntas sunt potentie respicientes objectum universale, & amplissimum; ille verò, ista boni naturæ, ergò satiare non possunt ab ulla creatura, quæ est bonum mutilatum, particulare, deficiens; sed ab illo solo expleri possunt, qui est ens per essentiam in se continens omne verum, & omne bonum. Neque refert, quòd intellectus & voluntas hominis sint potentie finitæ: sunt enim potentie subiectivæ & entitativæ finitæ; objectivæ tamen infinitæ; idèoque petunt expleri ab objecto infinito, non tamen modo infinito.

Aliam subtilem & metaphysicam quæstionem excitant Scotistæ: an existentia & Trinitas personarum ingrediatur metaphysicè essentialè objectum beatitudinis supernaturalis, ita, ut si per impossibile, (nam possibile esse visionem Divinae essentia sine existentia & Personalitatibus negavimus in Tract. de DEO) visio Divinae essentia non attingeret exercitâ rationem existentia, neque substantias relativas Personarum, adhuc tamen Divina essentia esset objectum verè beatificum; si quærationes existentia & personalitatum non sint de primario & essentiali, sed secundario, vel integrali tantum conceptu objecti beatifici.

CONCLUSIO. Non solum essentia, sed etiam, Trinitas sive subsistentia relative Personarum & attributa pertinent intrinsicè ad constitutionem objecti beatifici. Ita communiter Thomistæ cum S. D. 2. 2. q. 2. a. 8. ad 3. Ratio fundamentalis est, quòd de ratione metaphysica objecti beatifici est, ut satiet & expleat omne justum desiderium, & appetitum Beati; sed essentia Divina præcisè existentia, attributa & personalitatibus non satiet omne justum desiderium & appetitum Beati: ergò Minor probatur. Beatus desiderat Deum videre quidditativè & intuitivè, ut in se, & subsistit: sed si tantum videret Divinam essentiam præcisam ab existentia & relationibus, non videret illam ut in se est, tum quia non videret esse, quòd est quidditativum constitutivum Divinae essentia & distinctivum visionis intuitivæ ab abstractiva cognitione; tum quia non videret modos & terminos, in quibus essentia Divina subsistit.

Adde, quòd visâ essentia est connaturale desiderium ad videndas proprietates cum essentia necessariò & formaliter connexas; sed attributa & proprietates relativa necessariò & formal-

maliter cum Divina essentia sunt connexa: ergo Beatus habet connaturale desiderium videndi relativis proprietates. Vide, quæ diximus loc. cit.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijciuntur primò Si Deus destructo colore conservaret visionem ipsius; oculus adhuc tam bene recrearetur visione pulchri coloris non existentis, quam recreabatur visione illius existentis: ergo etiam intellectus tam bene potest recreari visione Divinae essentia tantum objective existentis, quam nunc recreatur visione ejusdem exercitè existentis.

Respondeo primò, negando antecedens; quia, quidquid sit de possibilitate talis visionis, destructo colore viso, non eodem modo perficeret oculum, quo prius, siquidem non maneret intuitiva, nec representaret colorem, ut in se est, sed fieret quodammodo abstractiva, in quantum representaret colorem præcisè secundum aliquod esse terminativum & objectivum in oculo.

Respondeo secundò, existentiam non esse intrinsicè cum constitutivum coloris, sicut est constitutivum Divinae essentia; neque objectum oculi essentialiter exigere, ut sit adæquatè satiativum, hoc est autem prædicatum essentialè Divinae essentia in ratione objecti beatifici, ut sit adæquatè satiativa; non autem esset adæquatè satiativa, nisi esset clarè visa, ut in se est.

Obijciuntur secundò. Ad rationem objecti beatifici satis est, quod se Divina essentia exhibeat tanquam ultimum finem, & summum Bonum, sed essentia Divina etiam præcisè personalitatibus exhibet se ut summum Bonum, ergò, Minor probatur. In tantum DEUS habet rationem ultimi finis, in quantum habet rationem primi principii, sed ratio primi principii DEO convenit, ut est unus, non ut est Trinus, adeòque præcisè relationibus; ergò etiam hoc modo ipsi convenit ratio ultimi finis & summi Boni.

Confirmatur 1. Relationes Divinae in nostra sententia, tradita in disp. de DEO Trino, non superaddunt perfectionem ad essentiam: ergò essentia Divina præcisè relationibus habet rationem summi Boni beatificantis.

Confirmatur secundò. Ratio summi Boni & beatitudinis pertinet ad perfectiones absolutas; sed perfectiones absolutæ sunt priores relativis: ergò etiam per prius convenit Divinae essentia ratio summi boni & beatitudinis, quam concipiuntur proprietates relativæ.

Respondeo negando majorem: Licet enim idem ens, quod est primum principium, sit etiam finis ultimus, & hæc duo inter se convertantur, in quantum ex se mutuo inferuntur, non tamen eadem sunt formalia prædicata beatitudinis, & ultimi finis, quæ sunt formalia prædicata primi principii, cum ratio beatitudinis, & finis simpliciter ultimi importet essentiam DEI clarè & quidditative in se visam, ideòque omnimodè satiativam, at ratio primi principii tantum importet perfectionem naturali lumine cognoscibilem.

Ad 1. confirmationem nego consequentiam, ut enim personalitates relativæ intrinsicè perti-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

pertineant ad rationem objecti beatifici, satis est, quod sint termini intrinseci, in quibus essentia Divina subsistit, & sine quibus, ut in se est, quidditative videri naquit.

Ad 2. confirmationem Respondeo. Ratio summi Boni pertinet ad perfectiones absolutas, quæ tamen necessariò includant aliquid relativum, concedo, quæ non includant, nego. Rursus Absoluta sunt priora relativis, præcisè secundum virtuales prioritates à quo, concedo, secundum virtuales prioritates in quo etiam in cognoscendo, nego.

Instabis primò. Beatitudo dicit perfectionem, relationes non dicunt perfectionem: ergò ratio beatitudinis convenit Divinae essentia independentè à relationibus.

Respondeo cum distinctione. Beatitudo secundum se totam & adæquatè sumptam, nego, inadæquatè sumpta, & secundum rationem magis primariam, concedo. Nam adæquatè sumpta includit terminos intrinsecos, in quibus subsistit.

Instabis secundò. Si per impossibile DEUS tantum esset unus, & non Trinus in Personis, adhuc essentia Divina esset objectum beatificum: ergò personalitates non sunt de ratione intrinsecæ ipsius.

Respondeo, quod in hac hypothese impossibili Divina essentia esset objectum beatificum alterius rationis, quam nunc est, quia enim tunc aliter subsisteret in se, quam nunc subsistit, etiam posset esse aliò modò clarè visa.

Obijciuntur tertio. Pater æternus est beatus visione suæ essentia, quatenus præcisè à personis: ergò personalitates non pertinent ad objectum beatificum. Antecedens probatur. Pro illo priori originis, quo Pater æternus cognoscendo suam essentiam producit Filium, Filius non ingreditur objectum cognitionis, quia pro illo priori essentia nondum intelligitur Filio communicata, nec Filius intelligitur productus, & tamen pro illo priori Pater æternus intelligitur beatus visione suæ essentia: ergò est beatus visione suæ essentia quatenus præcisè à personalitatibus.

Confirmatur 1. Pater habet beatitudinem à se ipso independentè à Personis; ergò Personæ non pertinent ad objectum beatificum ipsius.

Confirmatur 2. Sola essentia Divina, ut virtualiter distincta à personalitatibus & attributis est objectum formale tum increata, tum creata visionis: ergò etiam se solà præcisè personalitatibus & attributis potest esse objectum beatificum.

Respondeo, negando antecedens, ejusque probationem, quia, ut dictum in disput. de DEO, ordo sive prioritas originis non impedit, sed exigit simultatem durationis & cognitionis. Ideòque etiam pro illo priori originis, quo Pater producit Filium, natura Divina intelligitur communicata, & Filius productus pro posteriori originis, h. e. ut accipiens naturam communica- tam à Patre.

Ad 1. confirmationem distinguo antecedens. 1. Pater habet beatitudinem à se ipso principiative, h. est. per exclusionem alterius principii, à quo illam accipiat, concedo, objectivè, h. e. per exclusionem alterius Personæ concurrentis in ratione objecti, nego.

C 1

Ad